

Aanvulling zienswijze GLB-NSP agrarische collectieven CMG, AND en ANOG

31 -01-2022

Leestijd 8 minuten

Inleiding

In januari 2022 hebben we als drie noordelijke collectieven, AND, ANOG en CMG, kennis genomen van de samenvatting Nationaal Strategisch Plan en de zienswijze van BoerenNatuur landelijk. Vanuit het Beraad (samenwerking tussen de drie genoemde collectieven samen met Collectief Groningen West) hebben we in afstemming met elkaar onderstaande aanvulling geformuleerd. De zienswijze is daarom specifiek geschreven vanuit onze collectieve zorg over de impact van het nieuwe GLB-NSP op de uitvoering van beheermaatregelen in “open akker” en daarmee de impact op akkervogels.

Reactie

Op dit moment verkeren wij als collectieven in grote onzekerheid over omvang en tijdige beschikbaarheid van ANLb-budgetten, voorwaarden en uitvoeringsafspraken voor de nieuwe periode 2023-2028. De beschreven impact in de zienswijze van BoerenNatuur verdient nadere duiding

We krijgen op dit moment veel reacties terug welke aanleiding geven tot forse bestuurlijke zorg over de toekomstige deelnamebereidheid van akkerbouwers aan in ieder geval ANLb, maar idem aan de ecoregeling en in het verlengde daarvan ook aan het moeten gaan voldoen aan de basisvoorwaarden van conditionaliteit. Er gaat grote spanning ontstaan tussen de door de agrarische sector gewenste handelingsvrijheid versus de beperkingen vanuit voorgenomen GLB-verplichtingen. Het hebben van bedrijfshandelsperspectief is randvoorwaardelijk voor agrarische ondernemers.

Dat er iets moet veranderen staat niet ter discussie. Maar de wijze waarop, de complexiteit in de uitvoering én het samenvoegen van de diverse pijlers op het boerenland geeft veel indringende vragen: “hoe dan”. Deze vraag en de zorg hierover geldt voor het hele gebied van Noordelijke akkerbouwers.

Deze zorg hebben leden van ANOG ook nadrukkelijk geuit op het op 26 januari georganiseerde webinar. Naast het bijpraten over de nieuwe GLB periode en de stappen die daar naar toe leiden, is er specifiek ingegaan op de impact van het nieuwe GLB op akkerbouwbedrijven en dus m.n. akkervogelbeheer.

De crux van ons huidig ANLb succes in akkervogelbeheer in oost/midden Groningen en Drenthe valt of staat bij het succes van samenwerkende akkerbouwers in de “lokale akkervogel clusters”. Uitvoeringsmaatregelen zijn hier in kleinere gebieden samengebracht om de juiste impact te hebben op een succesvolle ontwikkeling van akkervogelpopulaties. Diverse typen van beheer zorgen voor variatie in het landschap en voor een geschikte habitat. We zijn trots op hetgeen we, samen met de boeren, hebben bereikt op dit punt.

Ons werkveld geeft echter nu al aan dat de verzwaarde eisen voor conditionaliteit een forse drempel vormen voor deelname aan het toekomstige GLB. Men is al blij als dit niveau gehaald wordt en de kans op de “next level” (ANLb maar ook ecoregeling) niet meer in beeld komt. Met andere woorden de kritische massa aan oppervlakte in de clusters is niet meer vanzelfsprekend.

Samenwerkingsclusters zullen van de kaart gaan verdwijnen.

Toegespitst vanuit het oogpunt van agrariërs in leefgebied 'open akker':

- loopt de planning zoals die nu geschetst is, scheef ten opzichte van de planning van de akkerbouwers. Het bouwplan voor 2023 wordt in de zomer van 2022 veelal is vastgelegd. Dit bouwplan is tevens ook het uitgangspunt voor de daarop volgende teeltjaren. Voor een goede introductie en aanpassing in de bedrijfsvoering is duidelijkheid gewenst uiterlijk juni 2022.
- is er een risico in de beginperiode. Door onduidelijkheden binnen pijler 1 kan het gebeuren dat er gevolgen ontstaan voor de uitbetaling van ANLb. Bijvoorbeeld kan het gebeuren dat er door invloeden van weer en klimaat, een agrariër niet kan voldoen aan de voorwaarden waarbij de uitbetaling van ANLb gekort wordt of zelfs vervalt. De onduidelijkheden van nu maken dat de agrariër op voorhand niet (meer) mee gaat doen aan het nieuwe GLB. Dit heeft invloed op de invulling binnen het leefgebied en clusterdekking, maar leidt zeker ook tot imagoschade, ook voor potentiële deelnemers van ANLb.
- wordt er jaarlijks meer inspanning verwacht bij het overzien van alle consequenties ten aanzien van hun bedrijfsvoering door het verschil in voorwaarden van pijler 1 en 2. Keuze voor participatie aan de ecoregeling is jaarlijks, ANLb contracten zijn vaak meerjarig. Voor beide regelingen is het van belang om deze goed te kennen, ook in samenhang met elkaar. Wat betreft akkerbouwers wordt er een grote tijdsinvestering verwacht in verband met de samenhang en het inwerken van maatregelen. De vraag is of de tijd die deze keuzes vragen de akkerbouwer niet onevenredig veel tijd kosten.
- levert GMLC 7 een probleem op als het gaat om vruchtwisseling in onze gebieden. Er is jaarlijks een andere teelt, maar op de veenkoloniale gronden zijn er nog veel bedrijven die werken met een 2 op 5 teelt. In de praktijk betekent het dat er twee keer zetmeelaardappelen geteeld worden en dan drie jaar andere teelten. Nu past dit in hun bedrijfsvoering en het vraagt nogal wat om hierop in te grijpen.
- zien we dat er binnen ons gebied bepaalde landschapselementen ontbreken. Onze zorg gaat uit naar het feit dat er binnen de plannen zoals die nu voorliggen, wel nadruk komt te liggen op landschapselementen. Echter, wanneer we optimale omstandigheden voor het open akkergebied willen behouden dat akkerbouwers op voorhand niet kunnen deelnemen en daarmee niet voldoen aan het behalen van scores.
- zijn er diverse ontwikkelingen (o.a. nitraat wetgeving) die parallel lopen en ingrijpen op het proces van het nieuwe GLB. Deze onzekerheden en ontwikkelingen vinden we slecht uitlegbaar aan onze leden, maar zeker ook aan de (overige) agrariërs in ons gebied. Deze onzekerheden zorgt ervoor dat er minder motivatie is om mee te participeren aan het GLB.
- is het duidelijk dat de kritische massa aan oppervlakte in de clusters naar de toekomst toe (dus) niet meer vanzelfsprekend is. Dit doet ernstig afbreuk aan het reeds opgebouwde netwerk van natuurmaatregelen en het voortzetten van behaalde resultaten. Een gevolg hiervan kan zijn dat de gestelde doelen ten aanzien van het gehele leefgebied onder druk komen te staan of zelfs niet worden gehaald, inclusief de hieraan gelinkte doelstellingen voor stikstof, klimaat en landbouwtransitie als geheel. Uiteindelijk heeft dit weer invloed op het draagvlak waarop het gehele ANLb leunt zowel vanuit de maatschappij, economisch, maar ook politiek.

- is er een groter effect op het leefgebied open akker als op het leefgebied open grasland. Er gaat vanuit de (additionele) regelingen significant meer geld naar de weidevogelgebieden. Daarnaast zien we dat PR meer gericht is op weidevogels, wellicht heeft dat te maken met het beeld van burgers/politici als het gaat om de 'aibaarheidsfactor'. Dit maakt de akkerbouwer minder zichtbaar voor burgers en politiek en zorgt voor imago schade voor de agrariër.

Antwoord en handelwijze

Wij, als collectieven:

- *willen naar de agrariërs een zo goed mogelijk een antwoord geven op wat zij straks moet doen of laten om in aanmerking te komen voor de vergoedingen GLB in beide pijlers. Tijdige en toegankelijke informatieverstrekking vanuit de overheid zijn dus van groot belang.*

- zetten ons in om diverse typen van beheer in ons gebied te waarborgen en zorgen zo voor variatie in het landschap én een interessante habitat aangezien de bijdrage van Noord Nederland aan het akkervogelbeheer substantieel is.

- vragen aandacht voor het financiële verschil tussen weidevogel- en akkervogelgebieden. Tevens doen we een oproep om alsnog in de budgetten een eerlijkere verdeling van gelden te maken.

- zien graag dat er genoeg experimenteeruimte door de overheid wordt gecreëerd als het gaat om nieuwe mogelijkheden voor aanpassingen op de huidige bedrijfsvoering/ vruchtwisseling. Zo streven we naar een goede samenhang tussen het nieuwe GLB en het aanstaande landbouwbeleid. We pleiten dan ook voor genoeg mogelijkheden als het gaat om financiële regelingen (vouchers), maar ook als het gaat om wet- en regelgeving.

- vragen om slaperdijken als niet-productief areaal mee te tellen in het kader van GLMC8. Daarnaast verzoeken we om het beheer/onderhoud van slaperdijken als eco-activiteit toe te voegen.

- zien binnen de ecoregeling gerealiseerd dat er onderscheidt wordt gemaakt op gebiedsspecifieke kenmerken. Voor de nu al ingerichte open akkergebieden geldt dan een lagere minimale puntenscore voor landschap dan in gebieden met (reeds de mogelijkheid tot) veel bomen/hagen / struweel.

- *pleiten overall voor een integrale gebiedsgerichte aanpak. Met deze gebiedsgerichte aanpak willen we aan de slag om opgaves en uitdagingen integraal op het boerenland en –erf te laten landen met specifiekere (in plaats van generieke) pakketten, aanvullingen en alternatieven.*

Rol en functie

Wij, als collectieven:

- willen als significante gebiedspartner binnen deze aanpak graag in de voorhoede een rol toegewezen krijgen.
- zetten in op het voorkomen van noodsituaties als het gaat om implementatietijd voor onze organisaties, krapte in goed opgeleid personeel en als het gaat over het voeren van een discussie ten aanzien van een nieuw NBP en het nieuwe GLB-NSP.
- voeren om bovenstaande reden met grote regelmaat het gesprek met de Provincies op verschillende niveaus, maar ook met LNV via BoerenNatuur Landelijk.
- rekenen er op dat we vanuit de Provincies proactief en actueel worden betrokken in het implementatieproces van het nieuwe GLB en de voorbereiding daarvan.

*Aldus opgesteld en onderschreven
te Drenthe en Groningen*

A. Sirks

Secretaris Collectief Midden Groningen | anielasirks@collectiefmidden groningen.nl
CMG | Hoofdweg 88F | 9621AN | Slochteren

i.o.

AND, ANOG en CMG